

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta.

8 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 "

16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanska ulica št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Shod cesarjev v Danzigu.

Kaj hočemo pisati o shodu nemškega cesarja Viljema in ruskega cara Aleksandra v Danzigu? Mi ne vemo, o čem se gospoda pogovarjata, in vendar moramo nekaj pisati, ker je stvar tolike politične važnosti, da je političen častnik prezreti ne more. Drugi listi si pomagajo z raznim ugibanjem, tudi nam drugzega ne ostane, ko posnemati njih izgled. Najbolj važno je to, da se shoda vdeležuje tudi knez Bizmark. Ko bi njega ne bilo zraven, mislilo bi se lahko, da je cela stvar rodbinska zadeva in nasprotna prijaznost. Pa kakor že znano, snidenje dveh mogočnih cesarjev ni skoraj da nikoli brez političnega pomena. Če bi Francozi ne imeli toliko v Afriki opraviti, potem bi se znalo misliti, da se Bizmark Francozov boji, in da se hoče zavarovati, da ne bi Francozi z Rusi v zvezo stopili, ter Nemčijo napadli. Tako pa je znano, koliko težav so si Francozi v Afriki na glavo nakopali, tako da jim niti misliti ni mogoče, da bi še s kom drugim vojsko začeli. Vrh tega je Nemčija v zvezi z Avstrijo in še Italija ponuja svoje prijateljstvo, ter bi prav rada Francijo v kako zadrego spravila; toraj je pač verjetno, skoraj gotovo, da zavolj Francozov se nista sošla oba severna cesarja.

Misliti bi kdo tudi vtegnil, da shod velja uničenju nihilistične zarote v Evropi. No, ta stvar bila bi že prej verjetna. Car Aleksander se ne more srečnega čutiti, dokler se pred lastnimi podložniki varnega ne vé, dokler se mora pred nihilisti skrivati. Znanu je, da tudi nemški cesar Viljem in njegov minister Biz-

mark nista prijatelja upornikom, naj bodo že nihilisti ali socijalisti. Vsekako je toraj mogoče, da car Aleksander išče nekake utjehe pri caru Viljemu in njegovemu prebrisnemu ministru Bizmarku.

Vendar mladi car Aleksander do zdaj ni kazal nobene bojazljivosti; nasprotno smo morali občudovati njegov ponos, s katerim je on odrekel vsako koncesijo upornikom, ter jim krepko nasproti postavil svoje carsko „samodržestvo“. Sploh pa je prišel politikarjem ta shod tako nepričakovano, da so skoraj prisiljeni misliti na kake druge vzroke. Na misel nam prihaja izhodno ali turško vprašanje, in med vsemi kombinacijami bi skoraj najraje tej prednost dali. Med velevladmi ste le Nemčija in Italija, ki niste po Turku nič poddedovali, in mogoče je, da hoče tudi Nemčija svoj delež imeti, namreč z dovoljenjem Rusije, kateri bo za to gotovo kaj drugzega naklonila. Kteri in kakšen bi utegnil biti od Nemčije zahtevan delež, je sicer neznanu, le toliko mislimo, da Nemčija brez tacega deleža ne bo hotla biti, ko vidi, kako si Francija ravno severno Afriko prilastuje, bodisi z dovoljenjem, ali nedovoljenjem Bizmarkovim. Ker je pa Bizmark Francozom svojevoljno gospodariti dopustil, ter jih pri posedanju Tunisa ni oviral, je mogel že vedeti, kak dobiček bo za Nemčijo zahteval. Bizmark se je sicer nekda imenoval „nesebičnega mešetarja“, vendar ne moremo tej nesebičnosti prav verjeti, ker to ni pruska narodna krepost, zato smo bili vedno mnenja, da tudi Nemčija bo od dedščine enkrat svoj delež zahtevala, in ravno zarad vednih homatij na izhodu bi znal ta shod pripraven biti, da

se Bizmark z ruskim carom o prihodnjem deležu pogodi.

Pa naj bo stvar že kakoršnja hoče, v neko tolažbo nam služi prijazno občenje ruskega z nemškim cesarjem, ker to se nam dozdeva najboljšje poročstvo za evropski mir. Avstrija, Rusija in Nemčija so tri sile, katere so merodajne v Evropi, in dokler te hočejo imeti mir imeti, tako dolgo se bo tudi ohrnil. Upati hočemo o shodu v Danzigu, da ne bode škodljiv niti Avstriji niti Slovanom.

„Samo za poskušnjo!“

Če je res, kar poročajo dunajski listi, potrdil je naučni minister Konrad nasvet kranjskega šolskega sveta in določil, da se ima o navedeni učni predmeti v preparandiji samo v prvem letu in samo za poskušnjo predavati v slovenskem jeziku. Od našega šolskega sveta pač ni bilo drugzega pričakovati, ko da bo skušal sklep ministerstva zaradi poslovenjenja učiteljske pripravnice ovreči in zabraniti, kajti Kočever Lihart in drugi slovenske nezmožni učitelji bi sami sebi kruh spodjedali, ko bi glasovali za slovenski učni jezik; da pa je bilo ministerstvo tako hitro pripravljeno pritrditi temu nasvetu, to nam služi v dokaz, da je ministru Konradu nasvet našega nemškutarskega šolskega sveta prav prilično došel in njegovim srčnim željam vstregel. Če bodo zamogli naši poslanci s tako mislečim ministrom še dalje dobro shajati, to postaja jako dvomljivo. Ne zadosti, da se minister Konrad prav nič ne zmeni za ravnopravnost našega jezika na gimnazijah in realkah,

Flavija.

Prizori kerščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

V.

Quo ubi ventum est, fervebant omnia immanissimis voluptatibus.

(Dalje.)

Ko se zvečeri, se primeta za roko in naglih korakov stopata skozi ulice bogatega predmestja. Po čudnem naključju ju sreča nekaj študentov, ki svojo pot gredo, Eusebija spoznavši. Ta se čudi takemu srečanju in skrivnostnim obrazom, pa Amicij ga je vlekel sabo in tako je dobil le minljiv utis. Kar hitro se zgubita v zapredi ozkih in temnih cest, poleg desnega Tibrovega obrežja peljajočih. Molče gresta eden zraven drugzega, sedaj pa sedaj pot preiskovaje, ktere ovinki in krivine so se množili. Za trenotek je Eusebij mislil, da gre kdo za njima, pa Amicij ga umiri.

— „Kdo more vedeti, je rekel, kamo da greva in kaj namérjava?“

Kmalu je bilo opaziti v temi stopavanje semintje, hitro se pomikajoče sence, plazivših

se ob hišah, ki so glasnoto korakov po kamenitih ploščah zatihovale. Nagloma zginejo v zidu, na istem mestu.

„Kakovi so ti ljudje?“ praša tiho Eusebij, ktereга je to nehote vznepokojilo.

— „Izvoljenci so“, odgovori Amicij.

Zakaj se na srani nam nasproti sučejo?

— „Da tiste zmotijo, ktere bi sumili.

Sicer pa vidiš da vsa razna kretanja derže na isti kraj. Sedaj sva tudi midva došla“, je pristavil, obstavši pred nezatno hišo pod obokom nizkih vrat. Ob enem lahko poterka po dogovorjenem načinu in izbesedi skozi razpoke vrat te zloge: ut unum sit.

Lahno in z nekako nezaupnostjo se vrata malce odpro. Stopita v malo oblučeno sobano. Prestopivši drug prag in prehodivši hod, v katerem so dimljale svetilke, znajdeti se prisleca v obsežni dvorani, kjer je stala v sredi miza obložena z vinom, kruhom, mesom. Okoli nje postavljeni so bili sedeži ali bolje ležala po stari šegi. Bili so sedeži zasedeni in ležala zavzeta. Moški in ženske počivali so s tako neskerbnostjo da je bil Eusebij neizrečeno osupnjen. Nektera slonila so prazna ostala. Ko jima jih ponudijo, se drugim gostom enako na nje spustita.

Dvorana bila je prostorna in je mogla kakih sto oseb obseči. Poleg sten nastavljena so bila legala za goste, ki so odjedli. Premakljiva svetila razširjala so ponekod svetlobo, ki je pojemala po malem; luči so bile videti tako narejene, da so ugasovale ena za drugo.

Ta okolnost je poviševala Eusebijevo čudenje. Vpraša Amicija pogledavši ga; pa ta ostane neobčuten, k večjemu se skerčijo njegova usta na zasramljiv posmeh, ktereга je pa Eusebij razlagal, da se nanaša na družbo, ktere čednost presega njuno pričakovanje. Zares, kake so bili ti kristjani? Kakov tempelj? Kaki obredi? Nobena podoba ni zaljšala dvorane. Le na stenah je bilo brati reke sv. pismu vzete, katerih pomen je bil pač samo izvoljencem poznan: omnia munda mundis . . . pauci electi . . . omnia propter elector . . . ut unum sint . . .

Teh izrekov razlaganja iskal je Eusebij na družbi, ki jo je pred sabo imel, toda zabavava. Opazil je le navadno, vsakdanjo jestvino in sklenil, da se je ne udeleži, kadar pride na versto ono kruholomje in ono občestvo v enakosti, po katerem se ločina spoznava.

Gorele sta še dve ali tri svetilke in Eusebij je premišljal nemirno, skoro prašajoč njih

ter da se niti ne ozira na Vošnjakovo resolucijo, od večine državnega zbora sprejete, hoče nam ministerstvo nazaj vzeti še to malenkostno koncesijo zaradi učiteljske pripravnice! Kajti če ta nam ugodna sprememba velja le „za poskušnjo“, potem je toliko, kakor bi sploh ne veljala.

Že prihodnje leto isti naš nemškutarški šolski svet lahko na Dunaj sporoči, in bo tudi brž ko ne sporočil, da se poduk v slovenščini ni dobro ponesel, in minister bo na podlagi tega poročila zavkazal, da ima odslej zopet pri nemškem poduku ostati. Ali zamoremo od sedajnega šolskega sveta kaj drugega pričakovati? Ali nam je minister Konrad po njegovih dosedajšnjih činih porok, da bo on branil pravice našega jezika?

Tedaj pravice našega naroda se devajo na poskušnjo! Kdaj se je še kaj tacega slišalo, da bi se nad kom poskušalo, ali mu pravica dobro tekne ali ne? Po tem receptu se vsak lahko na smrt obsodi, z izgovorom, da je bolje za njega, da umrè, če prav je nedolžen. Tako so naši sovražniki tudi zmirom pripravljeni dokazati, da je za nas bolje, da kot narod poginemo in se v nemštvu pogreznemo, in pričnejo nas mučiti z nemščino, akoravno do tega po državnih postavah nemajo pravice, ampak le v svoji veliki ljubezni do nas nam vrat zavijejo, češ, da je tako za nas naj bolje. Mi pa živo in krepko protestiramo proti tem postopanj, da bi se naše ustavne pravice na poskušnjo devale, ter se sklicujemo na §. 19, ki vsem narodom zagotavlja pravico do njih jezika brez izjeme, da bi ta pravica jenjala, brž ko bi bila kakemu narodu na škodo. Kaj je nam v korist ali škodo, bomo pač sami bolje vedeli, ko naši sovražniki, ki že prežé na našo narodno smrt.

Ali je pa morda podučevanje v slovenskem jeziku zato dvomljivo, ali se bo morda še le to „poskušalo“, če je naš jezik za ta poduk že dosti razvit? No, mi, ki slovenski jezik boljše poznamo, nego Kočevar g. Linhart, smo iz dna srca in iz globine naše razumnosti prepričani o sposobnosti našega jezika za vsak poduk. Morda sem ter tje manjka še kak terminološki izraz, krivda je le, ker se slovenščina ni že davno za znanstveno predavanje

rabila, pa v svoji natorni moči in bogatosti ni jezik našega malega naroda nič slabjši od „kulturnega in svetovnega“ nemškega jezika, kateri tudi ni imel znanstvenih terminov, dokler je bila še latinščina učni jezik po nemških šolah. Naš jezik ima tiste korenine, kakor jezik ruski, poljski, češki, hrvaški ali srbski. V vseh teh jezikih pa se podučuje ne samo na srednjih, ampak tudi na visokih šolah; kar je bilo tem sorodnim jezikom mogoče, to je mogoče tudi našemu jeziku, da si uzredi in upodobi iz svoje lastne moči vse tiste znanstvene izraze, ki jih še nima, ali pa ki še niso dovolj vtrjeni, akoravno se že rabijo. Tudi v tem pogledu toraj krepko protestiramo proti odloku ministerstva ter glasno kličemo, da naš jezik gledé bogatosti in sposobnosti za viši poduk ne potrebuje nobene „preskušnje“. Naš jezik je bil že pred 1000 leti za prestavo evangelija in za službo Božjo sposobnega spoznan, ko je bil še nemški jezik reven, barski in okoren. Basen o nesposobnosti in nerazvitosti našega jezika so si izmislili naši sovražniki, da bi nam vsled tega mogli odrekati pravico do ravnopravnosti, in to basen ponavljajo večinom taki ljudje, ki slovenščine niti zmožni niso. Da pa tudi ud Tasffejevega ministerstva, baron Konrad, bivši deželni predsednik Kranjski, v to basen veruje, je res čez vse žalostno. S kako ljubeznijo, s kakim zaupom do vlade naj nas to napolnuje!

Politični pregled.

V Ljubljani 12. avgusta.

Avstrijske dežele.

Po nemškoliberalnih listih se govori, da pride naš poslanec Miha **Herman** za referenta k ministerstvu. „W. Abendpost“ pa tej vesti odločno oporeka.

V Gradcu se snide te dni shod **obrnikov** iz Štajerske, Koroške in Kranjske. Tudi iz Ljubljane jih pojde nekaj tje.

V **Zadru** so se godili kratko pred sklepom deželnega zbora veliki škandali. Znani lahon Bajamonti je v zbornici pričel z ojstrim zabavljanjem na vlado in narodno stranko. Po-

srečilo se mu je, s tem razburiti lahonsko druhal v Zadru, katera je drugi dan potem napadla narodne poslance na ulicah. Pravijo, da so se tej druhal pridružili tudi nekteri pravoslavni Dalmatinci, ki se imenujejo Srbe, pa so zdaj z Lahi zvezo sklenili proti Hrvatom, ker nečejo, da bi se Dalmacija pridružila trojedni kraljevini, čemur se zoperstavljajo tudi lahoni, ker vedó, da bi hrvaška vlada potem njihovemu rogovilenju kratek konec storila. Po napadu divje druhal na hrvaške poslance lotila se je narodnih krogov velika razdraženost, in deželni zbor je takoj drugi dan naročil deželnemu odboru, naj naprosi Nj. veličanstvo cesarja, da bi drugikrat sklical dalmatinski deželni zbor v kako drugo mesto, kjer bodo zamogli narodnjaki brez strahu zborovati, ker v Zadru prevladuje laški živelj, okolica je pa pravoslavna, ter si je zadnjič v državni zbor izvolila Srba Ivančiča, ki zdaj z ustavoverci glasuje. Lep Slovan tak!

Herbst je zopet govoril na Pemskem nekje, ter se podvrgel klicu nemških „ultra“, da se morajo nemški poslanci združiti v skupen „nemški klub“, ter povdarjati le nemštvo in nič drugega. Čemu to? Ali mar niso ustavoverci še dovolj povdarjali svojega nemštva? Kako hočejo to še huje storiti, ali mar z izdajalstvom? Vse po tem diši, da so se ti ljudje Avstriji že odpovedali. Lepe reči!

Na **Hrvaškem** je huda volilna borba. Vlada pritiska z vso močjo na uradnike in druge kroge. Škof Štrossmajer pa podpira Mrazovičevo neodvisno narodno stranko, katera hoče resnično in ne samo navidezno samostojnost Hrvatske, sedajna vlada pa deželo bolj in bolj pod madjarsko oblast tira. Madjarski listi se jezé nad biskupom djakovarskim, „N. fr. Presse“ pa celo ogersko vlado ščuje, naj ga odstavi. To pa menda ne pojde tako gladko. Dopisnik „Politike“ misli, da bo voljenih 43 poslancev iz vladne stranke, 21 od neodvisnih narodnjakov in 11 Starčevićancev. Toraj bo imela vlada že pri izvoljenih poslancih 11 glasov večine, potem pristopijo pa še virilisti, ki so vsi vladni, toraj bo imel ban Pejačević 38 glasov večine. Moralna zmaga pa bo vsakako na strani neodvisne narodne stranke.

Hočeš nočeš imeli bodo Madjari vendar

dimljanje. Zdajci se dvigne eden navzočih in tih obmolk nastane v zbralnici. Izvoljencem se je videlo, da se notranje zbirajo. Na to poslušaje kratko razlago obstenskih napisov, katerih razločnost je rastoča temnota brisala.

„Vi ste, jame razlagalec s tresočim glasom po opravljenem darolitu, vi ste izvoljenci kristjanskega ljudstva. Zarad tega je vse vaše, vse vam je občno. Moje in tvoje, to nastaja le iz človeških naredeb ali Kristus je rekel, da so vsi eno. Torej nikake razločnosti, nikakih predprav, ampak občnost ene in iste pravice. Poslušujočim se te pravice vam je vse čisto vse sveto. Omadežanje se prime le onih, ki mislijo, da jih omadeža. Izvoljenci pa očistijo vse; oni dajo vsaki stvari svojo svetost“

Eusebij je čul te besede, pa si ni upal, kak pomen jim prilastovati. Komaj so bile pa izustene, že se loti poslušalcev neka občna vzburljenost, Oddelki tu, oddelki tam, živahni razgovori, tihi glasovi. Plapolajoče luči osvetljevale so z zadnjimi žarki gibajoče se podobe, kakor pošastne prikazni.

Zadnji ti žarki dali so Eusebiju neka spaziti, kar dosedaj ni bil opazil. Za svetilko, ki je vesela na stajalu, privezana je bila ve-

riga, ktere drugi konec je bil psu za vratnik priterjen. Sloka žival je čakala samo še na neko znamenje, ktero ni imelo dolgo izostati. Svetilka, ktere osoda je bila njemu pripuščena, gorela je le še z dvojljivim svitom, ktere ga so gledali izvoljenci v brezspasnosti. Eden iz med njih, tisti ki je nagovor obderžaval, prime na mizi od jedi kos ostalega mesa in ga verže psu. Ta skoči in svetilka pade glasno ropotaje.

Vse luči so odbrlele. Tiha, osodepolna noč krije dvorauo. Neizrekljiva, nezaslišana skrivnanost se prične, skrivnanost, katere opisati bi se predrznilo le pero Plautovo ali Petronijevo, ktere sta pa vendar morala omeniti Minucij Fliks in Klemen aleksandrijski, skrivnanost, katere sramoto sta onadva pisca razgnejvljeno od cerkve odbijala, ko so pogani čelo kristjanov s tisto sramotnostjo, kakor z blatom ometavali, v svoji zagovednosti cerkve od onih ločin ne ločivši.

Na pragu tega pekla se sreča Eusebij s pasjim in zaničljivim pogledom Amicijevim in z gnjusom in studom se obrne od njega. Vsa grdobnost tega izdajstva bila mu je pa očitna, ko v jutranji megli, mesto zakrivajoči, opazi ono satanski se krohotaajočo študentovsko drhal, ktera mu je v sencu sledila in sedaj prežala,

kdaj da pride iz kraja, kamor so si komaj upali najbolj sprideni.

Past, ki so mu jo bili nastavili, ga je tedaj vspešno prijetega držala. Od tega dne se je širila po mestu govoric, ki je bila tudi po gimnazijah raztrobljena, Eusebij, oni čisti apostel samstva, oni sramožljivi učitelj mladih plemenitnic, da je bil sprejet v ločino, ktere golo ime je celó manj čednostne napolnilo z nepremagljivim zaničevanjem in neprestopljivim studom.

VI.

Quis desiderio sit pudor aut modus.

Z veseljem, ki ga je komaj prikrival, hitel je Flavijan to novico sporočiti plemenitemu krogu v palači.

Ni mogoče misliti, da ne bi bile gospe in mlade dospodične to novico sprejele z največjim gnjusom o tistih lažljivo kristjanskih ločinah, katerih spačenost in smelost, neuravni pohujšanje je vsak dan raslo. Kakor strela iz neba je zadela plemenitaške novica, da Eusebij se je pridružil tem preklicanim ločinam in posebno, ker so tako sporočilo dobile v trenutku, ko je bilo njih spoštovanje do njega največje. Vsak dvoj o resnici povedanega jim je bil vzet. Zamorejo se, tako se je trdilo,

enkrat svoj račun z **Rumunci**. Če se prav Andrassy zdaj mnogo trudi, da bi pobratil madjarski in rumunski narod, če prav Rumunce straši s panslavizmom, vendar bodo Rumunci za take vabila gluhi ostali, dokler se rumunski narod na Ogerskem zatira. Zastonj je misliti, da bi Rumunci v kraljestvu svobodno po svojih postavah živeli, Rumunci na Ogerskem pa da bi se zadovoljili s hlapčevsko osodo. Le dvoje je mogoče: ali da se Rumuncem na Ogerskem dajo vse narodne pravice, ali pa da se še svobodno rumunsko kraljestvo podjarmi in podvrže ogerski kroni, tako da se osoda Rumuncev v nižavi ne bo ločila od one, ki jo imajo njih rojaki v erdeljskih hribih. Dokler je pa takošnja razlika, tako dolgo tudi rumunsko vprašanje ne bo zaspalo. Rumunci imajo v šolah take zemljevide, v katerih kažejo otrokom Erdeljsko, velik del Ogerske, Bukovino in Besarabijo kot rumunske dežele. „Romania irredenta“ živi in raste v nemalo nevarnost za Avstro-ogersko državo. Madjarskim državnikom, če so pametni, družega ne kaže, ko zadovoljiti svoje Rumunce, da ne bodo več čez meje škilili.

Vnanje države.

Velike važnosti se pripisuje snidenju **nemškega in ruskega** cesarja v Danzigu. Listi vsi ugibajo, o čem bi se znala vladarja pogovarjati, pa vendar nobeden izmed njih nič gotovega ne vé. Eni mislijo, da se gre za skupno postopanje proti socializmom, drugi zopet menijo, da so zopet turške zadeve na rešet; pa so tudi taki, ki mislijo, da se je ruski car čutil nekako osamljenega, odkar je sklenjena nemško-avstrijska zveza, ter da se je hotel Nemčiji približati, da bi se nje jeza nenadoma na Ruse ne izlila. Nekteri se tudi že bojé, da prijateljstvo Nemčije do Avstrije ni bilo pošteno mišljeno, in da se bo zdaj Nemčija vnovič z Rusijo zvezala, Avstrijo pa na cedilu pustila.

Tako na vse mogoče načine ugibajo sem ter tje, pa nobeden nič ne vé. Vsakako je to snidenje čudno in zanimivo, prvič zato, ker je prišlo tako nenadoma, ko nihče ni za to prej vedel, drugič pa zato, ker se je sploh mislilo, da novi ruski car ni prijatelj Nemcem, in zdaj pa tako nepričakovano prijateljski

občuje z nemškim dvorom. Kakor so zdaj vsi pogovori tajni, vendar bomo kmalo zvedeli, kaj se v Danzigu kuha; kjer gorí, se tudi kadí, bistročutni ljudje bodo kmalo po dimu spoznali, kakšen les da gori.

Čeravno pa je shod v Danzigu tako važen, da vse zanimanje na se obrača, vendar je došla novica, ki je skoraj ravno tako imenitne vsebine. V Kajiri so se spuntali **egiptovski** vojaki zoper svojega kralja, ter ga prisilili, da je moral vse ministre odpustiti. Mnogo jih je, ki mislijo, da je bila ta prekucija od Angležev podkurjena. Zdaj se govori, da pojdejo Angleži deželo mirit, to je toliko, kakor da jo gredó za sebe pograbit in podjarmit. Videvši, da si Francozi jemljejo Tunis, niso hoteli Angleži dalje gledati, kako se drugi bogaté iz turške dedščine, ter so obrnili svoje oči na Egipt. Skor gotovo je, da egiptovska dežela ne bo ušla osodi, ki je namenjena vsem turškim deželam, vse po vrsti se bodo podjarmile, polumeseč pa bo menda popolnem obledel.

Na **Francoskem** Gambetta še zmirom po deželi okoli hodi in govori toliko, da se bo kmalo v svojih lastnih frazah potopil. Sploh se misli, da on zna le govoriti, kedar bo pa vlado prevzel, da ne bo nič koristnega storiti zamogel, ker njegova moč leži le v besedi.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 9. sept. Te dni smo čitali v časnikih, da so se moravski Čehi pritožili pri vodstvu severne železnice (Kaiser-Ferdinand-Nordbahn), zakaj da vodstvo pošilja v slovanske kraje take uradnike, ki deželnega jezika niso zmožni. Vodstvo tiste železnice je odgovorilo najprej, da so uradniki vsi češkega jezika zmožni, da je to konstatiralo po svojem kontrolorju. Ko so pa Moravci le še trdili, da to ni res, odgovorilo je vodstvo ponosno, da nikogar nič ne briga, koga vodstva za uradnika nastavi, ker je železnica mednarodno podvzetje. Ta ponosni odgovor, kakor bi bila železnica država v državi, pa ni obveljal, Čehi so žugali, da hočejo stvar pred državni zbor spraviti; zdaj se je vodstvo začelo umikati in obeta, da bo na

vsaki postaji nastavilo dva uradnika, ki sta češkega jezika zmožna. Čehi pa nič ne verjamejo, da bi vodstvo svojo besedo držalo, zato še zmirom grozé, da ne bodo mirovali, ampak stvar izročili državnemu zboru v pretres.

To sem navedel kot lep izgled, da bi se morali tudi mi enako potegniti za pravice našega jezika. Tudi na postajah gorenjske ali Rudolfove železnice je nastavljenih mnogo uradnikov, ki našega jezika niso zmožni, tako da se je težko z njimi pomeniti, kar je velika nadloga za take ljudi, ki nemškega jezika niso zmožni. Nekteri teh uradnikov so tudi ošabni in z ljudmi malo priljudni. Sploh pa Rudolfova železnica prav nič ne spoštuje našega jezika. Tako kličejo kondukterji vse postaje samo po nemški, kakor „Assling, Jauerburg, Lengenfeld itd.“, in vendar se železnice poslužuje največ takih ljudi, ki nemščine niso zmožni. Mnogi kmetje niti ne vedó, da se Dovje po nemški imenuje „Lengenfeld“, ali pa da je „Kronau“ toliko, ko Kranjska gora, ko bi jim zdrav razum ne pomagal, češ „zdaj se bom peljal dve postaji in kedar bo v tretje zavpil, potem sem na mestu“, drugi si pomagajo zopet s tem, da kraj poznajo, po hribih, po cerkvah itd.; ko bi si kmetje na tak način ne pomagali, marsikteri bi se peljal predaleč, ali pa bi prehitro izstopil. Prigodilo se je pač že, da je kmet, ki kondukterja ni razumel, peljal se za eno postajo predaleč, potem je moral kazen plačati, pa peš nazaj iti na svoj namenjeni kraj.

Vprašamo, ali ima Rudolfova železnica pravico, z nami tako delati? Ali ni Rudolfova železnica ena od tistih, ki jih moramo mi s svojimi davki zakladati, ker bi drugače shajati ne mogla? Če je pa tako, potem prevzetnost njenega vodstva ni na pravem mestu. Zdaj je bojda država sama prevzela oskrbništvó te železnice, in od vlade, ki nam pravi, da nam hoče pravična biti, pričakujemo, da se bo nekoliko tudi na naše razmere ozirala. Mi sodimo, da ravno tukaj na Gorenjskem Rudolfova železnica nima zgube, če jo kje ima, je tam gori v koroških in štajarskih hribih; če pa je tako, potem ne vemo, zakaj da vodstvo železnice naš jezik tako zaničuje, da nastavlja pri nas slovenščine nezmožne uradnike in služabnike, ki se nasproti našemu ljudstvu obnašajo, kakor mogočni gospodar nasproti svojemu hlapcu. Tudi ne razumemo, zakaj so postaje imenovane in zakaj se kličejo po nemških birokratičnih imenih, ki jih nihče ne razume, ki nimajo nobenega pomena in nobene opravičenosti. Ozir na tuje popotnike nič ne velja; če jaz potujem po Laškem, moram že naprej vedeti, da se mi bodo imena postaj naznanile po laški, toraj „Milano“, ne pa „Mailand“; če so se pa Nemci na Laškem toliko navadili, da je „Milano“ toliko ko „Mailand“, „Venezia“, toliko ko „Venedig“, potem se bodo tudi privadili naših imen, in ravno tako lahko se menda izreče „ich fahre nach Medvode“, kakor če bi rekel „ich fahre nach Zwischenwässern“; če so se privadili slovenskega imena „Vižmarje“, zakaj ne bi mogli zapomniti si drugih slovenskih imen, kakor „Dovje, Jesenice, Kranjska gora itd.“ Ali bomo Slovenci na vse veke zastonj trkali in prosili, ali bo sedajna vlada vedno le pri obljubah ostala?!

Iz Gradaca, 9. sept. V gornjem delu naše lepe Štajarske dežele se godé imenitne spremembe z različnimi železnimi društvi, ktere kakor se sme pričakovati tudi za naše Spodnještajarske vinorejce ne bodo brez koristi. Znano je namreč gotovo tudi mnogim bravcem „Slo-

Flavija se je bila mirno usedla in njena zaupnost je za nekoliko ves krog oživljala. Nektore prijateljice so si celo očitale, da so tako hitro zdvojile o čednosti Eusebijevi; sklenile so, da ga prihodni pot še bolj prisrčno sprejmejo.

Med tem so prešli trije dnevi, pa Eusebija še ni bilo. Sprva so se čudili, potem pa bili v skrbeh. Kmalí niso vedeli odgovoriti, če je Flavijan z zasmehljivo sočutnostjo prašal, kaj da mladi učitelj počne? zakaj se tako dolgo prikazati obotavlja?

Po njegovem mnenju je bilo tako izostavanje resnično potrdilo vseh zoper Eusebija nakopičenih dolženj. S tem pa ni rečeno, da je Flavijan res verjel tiste tožbe; imel je do svojega nasprotnika veliko spoštovanja in je raje mislil, da je žrtva zvutih naklepov. Ali jim je Eusebij sam priliko dal ali ne, dosti, zunanja dozdevnost je bila zoper njega in ta navideznost, tako je menil Flavijan, mu veleva prikrivati se, česar so se njegovi sovražniki veselili in Flavijan je mislil, da si sme iz tega orožje kovati zoper njega. So obrekovanja, ki jih potrjujemo, če molčimo, pri katerih ni mogoče molk prelomiti, tako da družega ne ostane, kakor nedolžno čelo prikloniti pod sramoto, ki pa zadeva krivičneža. (Dalje prih.)

priče privedi in te priče, kakor je Flavijan povdarjal, so popolnoma verjetne; izjave niso domnjevanja, ker so Eusebija zasačile pri početju. Gospenstvo bilo je kakor zdrobljeno; v veliki zmédenosti in omamljenosti, v katero je padla gospoda zaradi te povedbe, so preslišale vse druge sicer nekoristne opazke, s kterimi je Flavijan svojo povest utrjeval.

Ta je tedaj zmogoslavljal, ne da bi našel upor; z zabavljivim obrazom je pogledaval sedaj svojo sestro, sedaj svojo mater.

Emilija je molčala vidno ganjena, toda Flavije obraz ni zgubil nič svoje vednosti. Nje duša je bila videti, da ni dobila udarca in da se zaradi Eusebija zanaša na neprevarljivost srca. Njena mirnost in navidna mrzlota je spravila Flavijana v jezo. Opazivši, da njegovo pripovedovanje in pojasnovanje od nje odletava, se obrne na njo, da mu odgovarja.

— „Ali nisi z nami vred razsrdena?“ jo vpraša.

„Pa še kako, odgovori ona, samo nad drugimi, nad Eusebijem ne.“

— „Nad katerimi pa?“

„Nad njegovimi obrekovalci.“

Strahovite srditosti zarudi obraz mlademu Rimljanu. Že je bil na tem, da se znese, a mati ga zadržuje.

venca," da je na gornjem Štajarskem mnogo društev, ktera se z kopanjem železne rude in z njenim podelovanjem v razne železnine pečajo. Ali obilna ta društva so si bila jedno drugemu na potu, tako, da nobeno ni moglo prav naprej, in vsa so prišla več ali manj na kant. Da se tej za celo deželo, ja za celo državo silni nadlogi v okom pride, vstanovila se je velika avstrijska, alpinska gorska družba, v kateri se bodo, kakor se namerjava, vsa ona posamezna pa onemogla društva stopila, kar se imenuje fusija (stopitev) alpskih železavic. Pred nedavnim časom so bili v Gradec sklicani delničarji onih štrih društev, iz katerih se ima vstanoviti prej imenovana avstrijska-alpinska, gorska družba. Ti so se posvetovali o nasvetih dotičnih upravnih svetovavcev, kako bi naj bolje kazalo ona posamezna društva v imenovano celoto združiti. Glavni zbor jednega teh društev namreč Vorderberg-Köflachskega je bil že poprej; ostala tri društva so se pozneje za se posvetovala o bodoči fusiji ali stopitvi.

Kako se je o glavnem zboru Vorderberg-Köflachskega društva zborovalo in kaj se je sklenilo, naj tukaj na kratko tudi Slovenčevi bravci zvedó:

Predsednik upravnškega sveta dr. Gustav žl. Conrad je najpoprej pričujočnost 58 delničarjev konstatiral. Ti delničarji so 16.260 delnic — vseh vkup jih je 30.000 — položili. Po dokončanih navadnih začetnih besedah je predsednik nasvet upravnštvenega sveta vtrjeval, namreč naj se vse aktivne in pasivne, t. j. vse premoženje in vsi dolgovi prenesó na avstr. alpinsko gorsko družbo. Za odkupnino dobodo delničarji za vsako na 200 gold. glasečo se delnice drugo na 100 gl. se glasečo od nove družbe, tako da bode namesto 30.000 tacih v znesku od 6 milijonov gl. 30.000 novih delnic v vrednosti od 3 milijonov. Ta predlog je bil od glavnega zbora enoglasno sprejet, in upravnštvenemu совету dan nalog, naj stavitveno pogodbo sklene in z državnim dovoljenjem kupčijski naslov izbríše.

Tudi glavni zbori Egidi-Kindbergske železavice, Hüttenbergske in Štajarske obrtnijske družbe za železo so že zborovali. Kar se slednjič Fridanovih železavic tiče, je odbor upnikov konkursne mase o ponudbah avstrijsko-alpinske, gorske družbe tudi že odločil in se za fusijo ali stopitev izrekel. Le sodnijskega potrjenja še manjka, da bode tudi temu pogajanju fusija z imenovano veliko avstrijsko družbo v resnici sledila.

Domače novice.

V Ljubljani, 13. septembra.

(Posojilnica za ljubljansko okolico.) Županji okolice so volili poseben odsek, da doganja to stvar. Ta odsek obstoji iz županov: Bavdek, Ločnikar, Galč, Lenassi, Mazek in Strah. V vodstvo se bodo volili en vodja, en blagajnik, en kontrolor in dva namestnika. Sedež društva bo v Ljubljani, njegovo ime pa „kmetška posojilnica ljubljanske okolice“; dajala bo le omejeno poroštvo.

(Zadnji „Wochenblatt“) skuša med „Slovincem“ in „Narodom“ združbo delati, ter se nekako za sodnika nad oba postavi. Z dopisom iz Hrvatskega nismo hoteli nikogar žaliti, saj se vsak lahko prepriča, da je tisti dopis prestava iz „Obzora“, pa ne prestavljen od nas, ampak od nekega rojaka na Hrvatskem, ki se je bal za slogo med Slovenci in Hrvati. Kedar bo bral naš odgovor, ki smo ga priobčili v zadnji številki, bo morda o tistem „Ob-

zorovem“ podlistku drugače sodil. Za „Wochenblattovo“ brambo in varuštvo pa se bo menda „Narod“ sam zahvalil!

Razne reči.

— Drage poslopja. Velika opera v Parizu stane 40 milijonov frankov, ravno toliko novi „rotovž“ v Parizu; tamošnja pošta pa 30 milj. frankov. V Bruselji so zidali konjiško kosarno za 4 milj. fr., akademijo lepih umetnosti pa za 3 milj. fr. Sodnijska palača v Bruselji pa stane celih 40 milj. fr., toraj tudi Belžani nič bolje kup ne dadó, ko Francozi. To pa še vse nič ni proti angleški državni zbornici, ki stane 87 milijonov frankov.

— Avstrijski izselniki. V letu 1879 se je isselilo iz Avstrije 5929 ljudi. Ta številka pa ni natančna, ker obsega le take, ki se izselijo z vradnim dovoljenjem, mnogo jih je pa izselnikov, ki tacega dovoljenja ne iščejo. Med izselniki je bilo 3213 mož in 2716 žensk, ki se razdelé po raznih deželah tako: iz Češkega 2991, iz Primorja 1289, iz Morave 604, iz Tirolov 600, iz Šlezije 186, iz Galicije 78, iz dol. Avstrije 60, iz Predarela 57, iz gor. Avstrije 31, iz Solnograda 15, iz Kranjske 7, iz Koroške 6, iz Štajerske 2, iz Dalmacije 2, iz Bukovine 1. Iz Primorja se jih je toliko izselilo zavoljo slabih letin in zavolj trtne uši, ki je ljudem zaslužek pojedla. Na Češkem pa se selé iz dežele mnogokrat premožni slovenski kmetje, ker so jim davki previsoki.

— Ktera prisega več velja? Po vseh časnikih je zdaj mnogo branja o nekem lajtnantu Göczlu, kterege je stotnik Lendl prašal, kaj bi on naredil, če bi cesar ogersko ustavo odstranil, če bi se vsled tega vnela vstaja in bi mu bilo ukazano, na svoje rojake streljati. Poročnik Göczl je hud Madjar, ter je rekel, da bi on v tem slučaju ne pustil streljati na puntarje. Ta stvar je prišla pred vojaško sodnijo in pred častno sodnijo, ki jo imajo častniki med seboj. Vojaška sodnija spoznala je Gözla nekriviga, častna sodnija pa ga je izbacnila enoglasno iz družbe oficirjev in mora vsled tega Göczl kvitirati. Časniki se postavljajo vsi na stran Göczlovo, ter pravijo, da je Göczl prisegel ravno tako na ogersko ustavo, kakor cesarju. Vsa krivda leži v tem, zakaj da pusté honvede na ogersko ustavo prisegati. Dvema gospodoma nihče ne more služiti in tudi dvema ne zvestobe priseči, ker se zmirom lahko prigodi, da se ta dva gospoda spreta, in potem se ne vé, katera prisega velja. Nam se zdi, da je ta dvojna prisega nemogoča postala. Sicer pa mislimo, da je Göczl vsakako kriv in da je zaslužil to kazen; kajti cesar je vendar njegov prvi gospod, on mu daje plačo in častno službo, pošten služabnik se mora vselej potegniti za svojega gospodarja, tembolj pa častnik, ki ima lepo življenje in veliko čast, vse le zavolj tega, ker je ali bi moral biti vsak čas pripravljen, za svojega cesarja življenje dati. Ustave se dajo in vzamejo, in poslanci sami jih dostikrat spreminjajo, to toraj ni tako sveta reč, da bi se smela nad cesarja postaviti. Glede stotnika Lendla pa mislimo, da ni bilo ravno treba, da je Gözla silil z vprašanji o stvareh, ki še niso in bi se znale še le kedaj zgoditi.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gl. 10 kr.; — rež 6 gl. 85 kr.; — ječmen 4 gl. 40 kr.; — oves 3 gl. — kr.; — ajda 5 gl. 50 kr.; — proso 4 gl. 88 kr.; — koruza 5 gl. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gl. 60 kr.; —

fižol hektoliter 7 gl. — kr. — masla kilogram — gl. 90 kr.; — mast 84 kr.; — špeh frišen 76 kr.; špeh prekajen 76 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 62 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gl. 14 kr. slama 1 gl. 50 kr.

Oznanilo.

Poduk v cerkvenem petju, koralu, glasbi, posebno **orglarstvu in goslih** se deli za to sposobnim in spretnim fantom pod prav ugodnimi pogoji. Stanovanje in hrana se dobita po niski ceni. Poduk se začne s prvim oktobrom t. l. pri Francu Šef, organistu na Rečici blizo Mozarja, pri katerem se za to zanimajoči naj oglasijo.

France Šef,
organist.

(1)

Da je g. Fr. Šef popolnoma sposoben za zgoraj omenjene predmete, da je orglar v cerkv. duhn. in sploh hvale vreden potrduje podpisan k. šk. županijski vrad.

P. Gostenčnik,
župnik.

Vinska mešanja.

Kdor se hoče te naučiti, mora kupiti bukvice „receptbuch“, v katerih je zapisano, kako se iz kislega vina sladko naredi, kako se mu moč dá, kako se naredi vino brez grozdja; tudi kako se naredi vino iz tropin (po 1000 litrov iz 100 litrov) z doklado samih zdravih tvarin, tako rabljivo kot vino za dom, kakor boljša sorta za botelje. Tudi te bukvice učé, kako se naredi dober mošt iz sadja, vinski jezih, jesihov cvet, žganje, rum, likerji, droži dišave, zdravniške vode, mazila, milo in še 1000 drugih kupčijskih izdelkov, ki donajajo več ko 100 odstotkov dobička. Cena bukvic je 3 gl., naprej za poslati ali pa s poštnim povzetjem pod naslovom (2)

Marija Hrdlička,

k. k. priv. Inhaberin, Wien, Wieden,
Hauptstrasse Nr. 36, 1. Stock.

K začetku šol priporočamo našo zalogo šolskih knjig iz c. k. zaloge.

Nadalje, za vsako sobano pripravno, podobno našega presv. cesarja

Franc Josipa

ter naše presvite cesarice

Elizabete.

Velikost: 68 × 55 cm. brez okvirja. Cena po 2 gl. 25 kr.

Bilder-Bibel. Vierzig Darstellungen der wichtigsten Begebenheiten des alten und neuen Testaments. Štirideset barvanih podob v kamnotisu, v poprečni obliki z naslovom, kazalom in prilogo. — Kurze biblische Geschichte von Dr. J. Schuster, velja vse skup 8 gl. 88 kr.

Isto na trdem papirju za obsiti z mapo v pol usnji 17 gl. 28 kr.

Tú priporočena „Bilder-Bibel“, je povsod kot najboljši pripomoček k veronsuku priznana. Več škofij in nadškofij jo živo priporočuje, oziroma kar se tiče izpeljave in nizke cene, ima veliko prednost pred drugimi enakimi izdelki. (2)

Evo priporočilo dunajskega ordinarijata: „Die Bilder-Bibel enthaltend vierzig Darstellungen der wichtigsten Begebenheiten des alten und neuen Testaments (Herder'sche Verlagsbuchhandlung zu Freiburg im Breisgau) wird als ein sehr zweckentsprechendes und billiges Lehr- und Anschauungsmittel für den katechetischen Unterricht an den Volks- und Bürgerschulen für den Bereich der Wiener Erzdiözese hiemit aprobirt. (Z. 1734.) Sede vacante.

Ed. Angerer, m. p.
Cap.-Vicar.

Prečast. duhovščino opozorujemo na našo **veliko zalogo** raznovrstnih podob z biro, šolo in druge prilike po razni ceni.

1000 podob od 2 gl. 50 kr. naprej.

Katoliška bukvarna.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani